

מסורת הש"ס

החולץ ליבמותו

פרק רביעי יבמות

מט.

עין משפט  
נר מצוה

(א) קדושין עד: לעיל מד.  
(ב) לקמן פה: (ג) [לעיל  
מד.]. (ד) [ע"פ  
הרב מנחם מנדל ריש פ"ד  
דלצנות]. (ה) [לעיל ח: יח.  
סא]. (ו) לעיל ח: ו לעיל ד.  
(ז) לקמן טז: (ח) [כמויות  
טו: קדושין מד. סה.  
(ט) רש"ל מ"ו, ט] קדושין  
סה. ע"ש, י (דברים  
כג, י) [דברים כה,  
ט] [ג' אחר ד' מאשת,  
ט] ויקרא יח, ט [נדאימה  
כ"ב קל: נדה יז, י].

תורה אור השלם

1. לא יקח איש את  
אשת אביו ולא יגלה  
בגוף אביו: דברים כג א  
2. לא יבא ממזר בקהל  
י' גם דור עשירי לא יבא  
לו בקהל י' דברים כג א

גליון הש"ס

תוס' ד"ה לכתוב רחמנא  
ובי' ולפ"י צ"ל ובי'.  
וספרי"י צ"ל כ"ל:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כל שאר וכו'  
ומתנת קורבנה דאביו  
ובגדו נשף: (ב) ד"ה לא  
יקח וכו' דמחייב מיתות  
הוא אבל אלא יגלה:  
(ג) תוס' ד"ה משמע וכו'  
מפי גמרא. ג"כ דפסק יס  
שחלוף דף קל ע"ב:  
(ד) ד"ה לכתוב וכו'  
דפסקין קמל דסבר כמי  
יהודה. ג"כ ע"ל דמי  
כתוספות ד"ה לרבי יהודה:

מוסף רש"י

כל שאר בשר שהוא  
בלא יבא. אע"פ שאינו  
אלא בלא הולד ממזר  
(קדושין טז:). כל  
שחייבין עליו כרת.  
שחייבין על אמה בלא  
כרת בני שמים  
הכל מודים. משמע  
הימני דלמך יס ממזר  
שחייבין כריתות מודה כ"כ  
על הנה. וי' עקיבא  
דלמך יס ממזר מחייב  
לאוין מודה כ"כ על  
הסוטה (קדושין סח:).

תוס' חר מקבאי

חבל מודים בבא על הנדה  
ועל הסוטה ועל שומרת  
יבם שאין הולד ממזר הא  
דאמר הבא על הסוטה  
דאין הולד ממזר ה"מ  
דרך נזות א"ר מדארייתא  
אבל דרך נישואין הולד  
ממזר מדרבנן. וזו היא  
ששנייה האשה שהולך  
בעלה למד"ה וא"ל כלה  
בעלך אומ"כ בא בעלה  
תצא מזה ומהו הולד  
ממזר מזה [ומזה]. פירוש  
הוא נזות א"ר מדארייתא  
דרבנן משום קנסא איתא  
ימור גרש זה ונשא  
זה ומ"מ אסור בממזרות  
שאין ב"ד מתנין לעיקור  
דבר מן התורה. ומאי  
ממזר דקאמר רמב"ם  
בבב ישראל וכו' איתא  
בפרק האשה רבה שאסור  
בממזרות. אלמא אינו ממזר  
אלא מדרבנן אלא לאו  
(א) ש"מ דברי הכל היו  
ממזר ואפי' לר"ש התינו  
(ב) הא דאתמר לעיל  
לענין טבילה איתמר כתב  
הראב"ד פי' טבילה טבילה  
הוא צריך טבילה אפ"י  
שטבל כבר לשם עבודת

מתני' כל שאר בשר שהוא בלא יבא. כל קורבנה שהיא בלא ואפי'  
אין זה כרת כגון אנוסת אביו וכרבי יהודה דהוא בלא ולא  
יגלה כנף אביו ומתנת קורבנה (א) כגון נשף חלוצו דהוי בלא יבנהס  
והוי לאו דקורבנה בלא כרת: כל שחייבין עליו כרת. אבל נשף חלוצו  
לא הוי ממזר: (ב) לקיים דברי רבי  
יהושע. לא היה כתוב במגלה אלא  
ארישא קאי אמר ר"ש בן עוזאי לקיים  
דברי ר' יהושע כו': מאשם איש.  
חייבי מיתות כו': גמ' וכתיב לא  
יבא ממזר. וסמך ליה לא יגלה:  
ד' יהודה ורצנן דפרק נושאין על  
האנוסה (לקמן דף טז:). ולרבי סימאי.

בכמויות (דף כט:). וקדושין (דף סח:).  
מן הכל היה עושה ר"ע ממזרים חוץ  
מאלמנה לנ"ג שפועה חללין ולא  
ממזרי. מדקאמר חוץ מאלמנה אלמנא  
אפי' חייבי לאוין שלא מחמת קורבנה  
מרבא כגון ממזר גרושמו משנישאת  
וכגון נתינה לישראל דקיימא בלא  
מתחנן כס (דברים י) ומשפחה אומות  
הוא וכגון עמוני שנשא בת ישראל  
בניו ממזרים: חייבי עשה. מזרי או  
אדומי קודם ג' דורות דכתיב (דברים  
ג) דור שלישי יבא להם ולא שני ולא  
הבא ממזר עשה עשה. והא דר' ישכר  
נמי בכמויות (סס) בזא ונלוה על  
עקיבא בן יוסף שהיה אומר כל שאין  
לו ביהא צישראל הולד ממזר: סבר  
לא כרבנן. דפליגי אדריבי יהודה  
בנושאין על האנוסה (לקמן דף טז:).  
ואמרי האי לא יגלה כנף אביו בשומרת  
יבם של אביו הכתוב מדבר דהוא ליה  
אשת אחי אביו ונכרת והאי דהדר  
כתבה במשנה תורה משום למסמן  
ליה לא יבא ממזר ולאשמעינן דיש  
ממזר מחייבי כריתות: ה"ג ורבי  
יהושע לכתוב רחמנא לא יגלה. כלומר  
אי בשומרת יבם של אביו משמע  
או באנוסת אביו משמע לכתוב לא

יגלה כנף אביו לחודה ולאשמעינן דיש  
ממזר מחייבי כריתות לרבנן  
או מחייבי לאוין לרבי יהודה וכל שכן מאשם אב  
למכתב אלא ש"מ  
ומיתה: לא יקח. איש את אשת אביו למה לי למכתב דהוא ש"מ  
מדכתיבה הא קמ"ל דלא יבא ממזר עלה קאי דמינה הוא דהוי ממזר  
משום דחייבי מיתות הוא (א) ולא יגלה כנף אביו לא קאי. ואי  
קאי כנף אביו למאי כתיבה אי בשומרת יבם לעבור עליו כשני  
לאוין ערות אחי אביו לא תגלה (א) ולא דלא יגלה כנף אביו ואי  
באנוסת אביו אשמעינן דאסורה: מלא יקח עד לא יגלה. דהיינו  
אשת אב הכתובה בין לא יקח ללא יגלה: פלג מודים. ואפילו שמעון  
התימני: בלא על הנדה. אע"פ דקאי בכתר אין הולד ממזר:  
והבא

ובתיב לא יבא ממזר. וא"ת והא מפסיק קרא דלא יבא פסוק דכא בינתיים וי"ל דכיון דלאו בני בינים ניהו ולא שייך מניניהו ממזר  
לא חשיב הפסק: לכתוב רחמנא או לא יקח או לא יגלה. בקונטרס גרס לכתוב רחמנא לא יגלה ופי' דמלא יגלה לחודה  
שמעינן דיש ממזר מחייבי כריתות לרבנן או מחייבי לאוין לר' יהודה לא יקח איש את אשת אביו למה לי למכתב אלא ש"מ מדכתיבה  
לא יבא ממזר עליה קאי דמינה הוא דהוי ממזר משום דחייבי מיתות ב"ד הוא אבל אלא יגלה לא קאי וזין לא יקח עד לא יגלה היינו  
אשת אב הכתובה בין לא יקח ללא יגלה וקשה חדא שמוחק הספרים ועוד דכיון לא יקח עד לא יגלה לא משמע כפירוש דקאי על אשת  
אב הכתובה בינתיים ועוד אמאי כתב לא יגלה גבי ממזרות ועוד בחייבי מיתות דקילי כמו אשת איש מנ"ל דהוי ממזר ועוד דלילף ר'  
יהושע שאר חייבי כריתות מהיקישא דר' יונה ונראה לר"י כגירסת הספרים דגרסי לכתוב רחמנא או לא יקח או לא יגלה דמלא יקח  
נמי שמעינן כריתות דהא דומיא לאשם אב דלא תפסי בה קדושין דהא ביה תליא כדפרי' לעיל (ד' מד: ד"ה עשה) או מהיקישא  
דריבי יונה אחו דאיתקיש כל העריות כדאמר' בריש הבא על העריות וכו' ומדכתיב תרוייהו ש"מ דמלא יקח היינו חייבי סקילה  
עד לא יגלה דהיינו חייבי כריתות הוי ממזר ואחא לרצוי כל חייבי כריתות ומיתות קלות וסבר כרבנן דבשומרת יבם הכתוב מדבר ולא הוי  
לא יגלה בכלל דאי הוי בכלל לא לכתוב אלא לא יגלה ושמעון התימני נמי ה"מ למימר דסבר כר' יהודה דלמך באנוסת אביו הכתוב מדבר  
ומלא יקח עד לא יגלה הוי הולד ממזר ואין לא יגלה בכלל אלא דמיחא ליה למימר דסבר כרבנן \*ולפירוש ר"י י"ל לתנא דפירקין  
קמא דסבר כרבי יהודה (י) דלמך באנוסת אביו הכתוב מדבר וסבר נמי דאין ממזר מחייבי לאוין דמלא יקח עד לא יגלה הוי  
ממזר ואין לא יגלה בכלל: הבל מודים בבא ע"ה הנדה וע"ה הסוטה. פירש בקונטרס אפי' לר' עקיבא דפליג ארבנן דמתניתין  
במחזיר גרושמו וקאמר דהולד ממזר אע"פ דלא חייבי לאוין דשאר הוא הכא במוטה מודה וקשה לר"ת דל"ה ה"ל לאחוי לעיל (ד'  
מד.) גבי משנה דמחזיר גרושמו ועוד אי קאי הכל מודים למ"ד אליבא דר' עקיבא דהוי ממזר אפילו מחייבי לאוין שאין דשאר ר'  
ע"כ הוי ממזר לרבי עקיבא מיבמה לשוק לשם תנא כדאמר בפ"ק (לעיל ד' דה.) דלמך ר' אלעזר אע"פ שנחלקו ב"ש וב"ה בצרורות מודים  
שאין ממזר כו' וקאמר לאפוקי מדרבי עקיבא דלמך אין קדושין מופסין בחייבי לאוין משמע בדיחא דל' עקיבא הוי ממזר משומרת  
יבם ועוד אמר דפרק עשרה יוספין (קדושין דף עה:). גבי כותים שהיו מייבמים את הארוסות ופוטרים הנשואות ורבי עקיבא לטעמיה  
דלמך אין קדושין מופסין בחייבי לאוין וזכר האשה רבה (לקמן ד' כג. וסס) גבי אשה שהלך בעלה וזנה למדינת הים קאמר וז דברי  
רבי עקיבא דלמך אין קדושין מופסין בחייבי לאוין אבל חכמים אומרים דאין ממזר מיבמה ולימא אין ממזר מחייבי לאוין האי תנא הך  
תנא דר"ע הוא דמחייבי לאוין דשאר הוא דהוי ממזר מחייבי לאוין גרידא לא הוי ממזר משמע בדיחא דלמך דלאו זעי אליבא  
דריבי עקיבא שהיא לאו דשאר הוי ממזר מיבמה לשוק ושם נפרש בעזרת השם מנא ליה דאחא כרבי עקיבא דלמך אחא אפילו כרבנן  
והוי ממזר מדרבנן ונראה לר"ת דמחזיר גרושמו וסוטה הוו חייבי לאוין דשאר שאינם אסורים אלא משום אישות ואליבא דתנא

שמעון התימני אומר כו' והלכה בדבריו. אע"פ דאין למדין  
הלכה מפי גמרא (א) והכא הלכה כוותיה דסממא דפרק  
האומר (קדושין דף סו: וסס) נראה עיקר דכחאי גוונא קרי הלכתא  
פסיקתא בצנא קמא (ד' קב.) ובמסכת ע"ז (דף יד: וסס) בזה"ל דכל  
המשנה ידו על התחתונה ולעיל כפ'

קמא (דף יד: וסס) אמר פשיטא בני  
חייבי לאוין כשרים ניהו וזכר שני  
(לעיל כג.) קאמר רב פפא מסתברא  
חייבי לאוין תפסי כהו קדושין ולעיל  
(דף מה.) פסקין דעוד כוכבים  
ועבד הבא על בת ישראל הולד כשר  
וכמה אמוראי דאיידי בנרת מחזיר  
גרושמו ולר"ע לא משכחת לה זרה  
דאין קדושין מופסין בחייבי לאוין  
וכרבי יהושע נמי יש להוכיח דלא קי"ל  
כוותיה דלמך לעיל (סס:) ושנייה  
לא למדוהי אלא מאשם אב וכו'  
כריתות דמו לאשם אב כלולי עלמא  
ולעיל בריש פירקין (דף לו.) קאמר  
ר"ב דהלכתא כוותיה דאין ממזר  
מספק משמע דהוא ממזר מאשם  
אב ולעיל (ד' מ:). אמר רב עובי בר  
קיסנא הבא על זרת חלוצו הולד ממזר  
ואפילו רבי יוחנן לא פליג אלא משום  
דזרה בחלוצה בלא (א: רבי יהושע  
אומר בך שחייבין עליו בוי. י' יושע  
מגיהס ר' יהודה במקום רבי יהושע  
דפרק עשרה יוספין (קדושין דף עד:)  
גבי כל האסורין לזכא דקהל מותרים  
לזכא זה בזה ור' יהודה אומר ומפרש  
עלה דר' יהודה סבר דממזר מאחיות  
לא הוי ממזר אלא מאשם איש ופריך  
עלה תנינא מהך דהכא ואין נראה  
דחילא ה"ה בן עזאי אומר לקיים  
מילתיה דר' יהודה והא קשיש מנייה  
טובא דהא בן עזאי תלמיד חזר הוה  
לרבי עקיבא כדאמר בני שמע (כ"ב  
ד' קמא: ור' יהודה מתלמידי בתראי  
דר' עקיבא הוה ועוד דר' יהודה סבר

כרבי עקיבא דיש ממזר מחייבי לאוין כדפרישית לעיל (ד' מו.) גבי  
הוא דלמך לקיים דרבי יהודה וכדאמר בפ' ארבע מיתות (פסחים  
ד' נג: וסס) אלא דלוי ר' יהושע גרסינן והתם פריך מנינא משום  
דהוה ליה למינאי וכן היה רבי יהודה אומר כדכריז אי הוה סבר  
כר' יהושע ומיהו התם דפריך תנינא הוה מצי למיפך טפי שפיר  
דלא אפשר לומר דל' יהודה ממזר מאחיות לא הוי ממזר כיון  
דמוקי קרא באנוסת אביו וסבר כר"ע דיש ממזר מחייבי לאוין:  
איש פלוני במזר מאשם איש בוי. תימה דלא נקט חייבי מיתות  
ב"ד סתם ואי משום דמעשה שהיה כך היה א"כ מנ"ל דהוי  
כר' יהושע וי"ל דנקט אשת איש לרבותא דלע"פ שהוא קל משאר  
חייבי מיתות דהוי בנחנק ויש לה היתר בחיי אסורה:

ובתיב לא יבא ממזר. וא"ת והא מפסיק קרא דלא יבא פסוק דכא בינתיים וי"ל דכיון דלאו בני בינים ניהו ולא שייך מניניהו ממזר  
לא חשיב הפסק: לכתוב רחמנא או לא יקח או לא יגלה. בקונטרס גרס לכתוב רחמנא לא יגלה ופי' דמלא יגלה לחודה  
שמעינן דיש ממזר מחייבי כריתות לרבנן או מחייבי לאוין לר' יהודה לא יקח איש את אשת אביו למה לי למכתב אלא ש"מ מדכתיבה  
לא יבא ממזר עליה קאי דמינה הוא דהוי ממזר משום דחייבי מיתות ב"ד הוא אבל אלא יגלה לא קאי וזין לא יקח עד לא יגלה היינו  
אשת אב הכתובה בין לא יקח ללא יגלה וקשה חדא שמוחק הספרים ועוד דכיון לא יקח עד לא יגלה לא משמע כפירוש דקאי על אשת  
אב הכתובה בינתיים ועוד אמאי כתב לא יגלה גבי ממזרות ועוד בחייבי מיתות דקילי כמו אשת איש מנ"ל דהוי ממזר ועוד דלילף ר'  
יהושע שאר חייבי כריתות מהיקישא דר' יונה ונראה לר"י כגירסת הספרים דגרסי לכתוב רחמנא או לא יקח או לא יגלה דמלא יקח  
נמי שמעינן כריתות דהא דומיא לאשם אב דלא תפסי בה קדושין דהא ביה תליא כדפרי' לעיל (ד' מד: ד"ה עשה) או מהיקישא  
דריבי יונה אחו דאיתקיש כל העריות כדאמר' בריש הבא על העריות וכו' ומדכתיב תרוייהו ש"מ דמלא יקח היינו חייבי סקילה  
עד לא יגלה דהיינו חייבי כריתות הוי ממזר ואחא לרצוי כל חייבי כריתות ומיתות קלות וסבר כרבנן דבשומרת יבם הכתוב מדבר ולא הוי  
לא יגלה בכלל דאי הוי בכלל לא לכתוב אלא לא יגלה ושמעון התימני נמי ה"מ למימר דסבר כר' יהודה דלמך באנוסת אביו הכתוב מדבר  
ומלא יקח עד לא יגלה הוי הולד ממזר ואין לא יגלה בכלל אלא דמיחא ליה למימר דסבר כרבנן \*ולפירוש ר"י י"ל לתנא דפירקין  
קמא דסבר כרבי יהודה (י) דלמך באנוסת אביו הכתוב מדבר וסבר נמי דאין ממזר מחייבי לאוין דמלא יקח עד לא יגלה הוי  
ממזר ואין לא יגלה בכלל: הבל מודים בבא ע"ה הנדה וע"ה הסוטה. פירש בקונטרס אפי' לר' עקיבא דפליג ארבנן דמתניתין  
במחזיר גרושמו וקאמר דהולד ממזר אע"פ דלא חייבי לאוין דשאר הוא הכא במוטה מודה וקשה לר"ת דל"ה ה"ל לאחוי לעיל (ד'  
מד.) גבי משנה דמחזיר גרושמו ועוד אי קאי הכל מודים למ"ד אליבא דר' עקיבא דהוי ממזר אפילו מחייבי לאוין שאין דשאר ר'  
ע"כ הוי ממזר לרבי עקיבא מיבמה לשוק לשם תנא כדאמר בפ"ק (לעיל ד' דה.) דלמך ר' אלעזר אע"פ שנחלקו ב"ש וב"ה בצרורות מודים  
שאין ממזר כו' וקאמר לאפוקי מדרבי עקיבא דלמך אין קדושין מופסין בחייבי לאוין משמע בדיחא דל' עקיבא הוי ממזר משומרת  
יבם ועוד אמר דפרק עשרה יוספין (קדושין דף עה:). גבי כותים שהיו מייבמים את הארוסות ופוטרים הנשואות ורבי עקיבא לטעמיה  
דלמך אין קדושין מופסין בחייבי לאוין וזכר האשה רבה (לקמן ד' כג. וסס) גבי אשה שהלך בעלה וזנה למדינת הים קאמר וז דברי  
רבי עקיבא דלמך אין קדושין מופסין בחייבי לאוין אבל חכמים אומרים דאין ממזר מיבמה ולימא אין ממזר מחייבי לאוין האי תנא הך  
תנא דר"ע הוא דמחייבי לאוין דשאר הוא דהוי ממזר מחייבי לאוין גרידא לא הוי ממזר משמע בדיחא דלמך דלאו זעי אליבא  
דריבי עקיבא שהיא לאו דשאר הוי ממזר מיבמה לשוק ושם נפרש בעזרת השם מנא ליה דאחא כרבי עקיבא דלמך אחא אפילו כרבנן  
והוי ממזר מדרבנן ונראה לר"ת דמחזיר גרושמו וסוטה הוו חייבי לאוין דשאר שאינם אסורים אלא משום אישות ואליבא דתנא

א) נראה דל' תשעמא דמן  
הנשואין הוי ממזר מדרבנן  
לר"ה ואפי' למען המימני.  
ב) תיבתא לא תלמך עד  
עשאל ג' שיען לעיל מ"ז ע"ב.  
ג) אלו צ"ל שני מפרשים  
דמינו טעמא וכו' שאין זו  
תוספת כלל ולא סתרא אלא  
מאשם דכין לרבנן וכו'.

קמא א מיי פט"ו מהל'  
אסורי ביאה ה' א  
סמג לאוין קח טושיע  
אשרע סמג ד פט"ף יג:  
קב ג מיי שס פ"ב ה' ט  
סמג לאוין שס טושיע  
שס פ"י טו ספ"ק ח:

תוספות ושינוים

(א) ועוד ראה דלמך רב  
נחמן (נקדושין ע"ו) גבי  
כמי ממזר מאחיות וממזר  
מאשם איש נמערב כסם  
משמע שיש ממזר מאחיות  
דחי חייבי כריתות ויש  
לחכות דהתם קאי אליבא  
דר' אלעזר ולר' אלעזר אין  
דאיש דהא ודאי אינו סבר  
דאיש נחמן מחייבי כריתות  
כדאמר' לעיל (ד' א"ר  
אלעזר אע"פ שנחלקו ב"ש  
וב"ה בנלות מודים שאין  
ממזר אלא ממי שאסורו  
אסור ערוה ועושה כרת:

תוס' חר מקבאי (המשך)

אבל לקבל עליו עול  
מצות א"צ שכבר קבל  
עליו מתחלה מדעתו הלכך  
משחררין אותו בע"כ אבל  
מתחלה אין מביטין אותו  
לשם עבודת א"כ קבל  
מדעתו לשום עבודת חזור  
ומשחררו אחרים בע"כ  
ומי"ב אין צריך ג' לטבילת  
שחרור מדאמר' בקדושין  
פ' האומר כל שבידו  
לאו כמחוסר מעשה דמי  
ואמר' התם גר נמי לאו  
בינו [לבינו] הוא דאמר'  
א"ר יוחנן גר צריך ג'  
ואקשי' אלא מפתח הנתון  
פרושה לשפחה וא"ל  
הוי את מקודשת לאחר  
שנשאתו וכו' הוי  
ה"ז דהוי קדושין ש"מ  
דבי משחררת לא בעינא  
ג' ע"כ (ז' וי"ל דהיינו  
טעמא דאין) [דחין] ממזר  
מיראשין (אלא) מדרבנן  
שנשאת ע"פ ב"ד וכו'ן  
דאם זינתה ברצון הוי  
ממזר מדארייתא לכ"ע  
אם בן עליה בעל השתא  
נשאת ע"פ ב"ד בעד א'  
הוי ממזר מדרבנן אבל  
לרבנן איתא זינתה ברצון  
אינו ממזר דחייבי לאוין  
הן עכשיו שנשאה ע"פ  
ב"ד אינו ממזר אפילו  
מדרבנן שאין בו איסור  
כלל. אלא משמע דבין  
לרבנן בין לר"ע הוי ממזר  
מירבנן ע"י נישואין שמא  
דאמר' גרש זה ונשאת זה  
אבל ע"י זנות אינו ממזר  
אפי' מדרבנן והא דאמר'  
בשומרת יבם שאין הולד  
ממזר פורשי' משום דכתיב  
אל תהיה אלמא יש בה  
הזיה ואפי' דכתיב נמי  
ואשה אל אחותה לא  
תקח ולא יקח איש את  
אשת אביו דמשמע דאית  
ביה קיהא ובמסכת קדושין  
פ' האומר ליפנין מהני  
תרי קראי דלא תפסי בה  
קדושין לא דמי לא יקח  
ללא תהיה. ומיהו קשיא  
לי להאי פירוש דהא בסוף  
הזוהר נתן בהריז בבי דיש  
ממזר מיבמה דנתן התם  
כל עורה שאמרו צרויהן  
מתורות וכו' הכונס

א) נראה דל' תשעמא דמן  
הנשואין הוי ממזר מדרבנן  
לר"ה ואפי' למען המימני.  
ב) תיבתא לא תלמך עד  
עשאל ג' שיען לעיל מ"ז ע"ב.  
ג) אלו צ"ל שני מפרשים  
דמינו טעמא וכו' שאין זו  
תוספת כלל ולא סתרא אלא  
מאשם דכין לרבנן וכו'.